

Sygn. akt XII C 706 / 18 (poprzednio I C 1362 / 17)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 15.05.2018 r.

we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. R.**

przeciwko (...) **Bankowi S.A. we W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki **10 422, 22 zł** (dziesięć tysięcy czterysta dwadzieścia dwa złote, dwadzieścia dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 09.06.2017 r. do dnia zapłaty oraz **190, 75 CHF** (sto dziewięćdziesiąt franków szwajcarskich, siedemdziesiąt pięć centymów) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 09.06.2017 r. do dnia zapłaty;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanego **4 759, 02 zł** kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powódka S. R. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Banku S.A. we W.:

a) 182 101, 56 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.06.2017 r. do dnia zapłaty,

b) 4 828, 02 zł franków szwajcarskich wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.06.2017 r. do dnia zapłaty,

ewentualnie:

a) zasądzenie od pozwanego 73 597, 67 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.02.2017 r. do dnia zapłaty,

b) zasądzenie od pozwanego 2 096, 22 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.02.2017 r. do dnia zapłaty,

c) ustalenie, że postanowienia umowy kredytu hipotecznego z dnia 21.05.2008 r. nr KH (...) oraz regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych przez (...) Bank S.A.:

- § 1 ust. 4 umowy,
- § 7 ust. 6 umowy,
- § 11 ust. 5 umowy,
- § 2 ust. 34 regulaminu,
- § 16 ust. 9 regulaminu,
- § 17 regulaminu,

nie wiążą powódki, a umowa kredytu hipotecznego z dnia 06.06.2008 r. nr KH (...) winna być wykonywana z pominięciem wyżej wymienionych postanowień umownych, a zatem świadczenie główne powódki (117 876, 71 zł) winno być uiszczone zgodnie z ogólną zasadą nominalizmu w walucie polskiej i zgodnie z pozostałymi postanowieniami umowy kredytu hipotecznego z dnia 06.06.2008 r. nr KH (...), w tym zgodnie ze stawką oprocentowania wynikającą z kredytu hipotecznego z dnia 06.06.2008 r. nr KH (...),

a nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 21.05.2008 r. zawarła z pozwanym umowę kredytu hipotecznego nr KH (...) w kwocie 117 876, 71 zł. Kwota i waluta kredytu zostały określone jako PLN. Pozwany wskazał kwotę informacyjną, określającą kwotę kredytu wyrażoną w walucie obcej według kursu kupna waluty określonego w tabeli obowiązującej w Banku na dzień sporządzenia umowy. Kwota wskazana przez pozwanego nie stanowiła zobowiązania banku.

Powódka podniosła, że zapisy umowy, jak również treść regulaminu, nie zostały uzgodnione w sposób indywidualny z powódką, zawierającą umowę jako konsument. Postanowienia umowy oraz regulaminu stanowiły wzorzec umowy stosowany przez pozwany bank i powódka nie miała żadnego wpływu na treść tych postanowień.

W związku z umową pozwany bank pobrał od powódki w okresie od dnia 06.06.2008 r. do dnia 29.03.2007 r. następujące kwoty:

1. 176 998, 69 zł – tytułem spłaty rat kapitałowych i odsetkowych dokonywanych przez powódkę w złotych,
2. 4 828, 02 franków szwajcarskich – tytułem spłaty rat kapitałowych i odsetkowych dokonywanych przez powódkę we frankach szwajcarskich,
3. 5 776 zł – tytułem opłat pobranych za ubezpieczenie na życie,
4. 571 zł – tytułem opłat za ubezpieczenie pomostowe,
5. 29, 28 zł – tytułem odsetek karnych.

Pismem z dnia 18.05.2017 r. powódka wniosła o zwrot przez pozwany bank wskazanych kwot w związku ze stosowaniem w umowie klauzul niedozwolonych, na podstawie których doszło do indeksacji kredytu oraz przeliczania kursu waluty przy spłacie kredytu określonego umową. Wezwanie zawierające reklamację zostało odebrane przez pozwany bank w dniu 25.05.2017 r., w związku z czym termin upłynął z końcem dnia 01.06.2017 r. Pozwany nie zapłacił powódce wskazanych w wezwaniu kwot, jak również nie ustosunkował się do żądań oraz argumentów powódki przedstawionych w ramach reklamacji. Brak odpowiedzi pozwanego na reklamację oznacza, że zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 05.08.2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego wezwanie zostało rozpatrzone przez pozwany bank zgodnie z wolą powódki.

Odnosząc się do wskazanych w pozwie postanowień umowy kredytu i regulaminu powódka zarzuciła ich abuzywność i wskazała, że:

- klauzule te nie zostały uzgodnione z nią indywidualnie,
- prawa i obowiązki powódki wynikające z wzorca umowy stosowanego przez pozwanego zostały ukształtowane w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
- prawa i obowiązki powódki wynikające z wzorca umowy stosowanego przez pozwanego rażąco naruszają interesy powódki,
- klauzule mające niedozwolony charakter nie dotyczą głównych świadczeń stron, ponadto są sformułowane w sposób niejednoznaczny.

Powódka podniosła, że kwestionowane klauzule zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny, w umowie nie zostały określone warunki zmiany oprocentowania. Przywołała abuzywne klauzule indeksacyjne.

Powódka zakwestionowała klauzulę ubezpieczenia pomostowego, odwołując się do art. 67 ukwł, podniosła, że pozwany bank musiał być uczestnikiem postępowania o wpis hipoteki, doręczono mu zawiadomienie o wpisie. Skoro miał zapewnione zabezpieczenie kredytu z momentem wpisu, to niczym nieuzasadnione było zobowiązanie powódki do uiszczania składek za kolejne okresy.

Według powódki uznanie za abuzywne wymienionych klauzul umownych oznacza brak stosunku umownego przewidującego obowiązek jakichkolwiek wzajemnych świadczeń. Wszelkie świadczenia stron wykonywane w ramach nieskutecznej umowy są świadczeniami nienależnymi, albowiem spełnione zostały bez podstawy prawnej. Powódce przysługuje roszczenie o zwrot wszelkich kwot zapłaconych bankowi, bankowi zaś roszczenie o zwrot kwoty faktycznie wypłaconego kredytu.

Roszczenie ewentualne stanowi różnica między dokonaną spłatą kredytu a świadczeniami należnymi z pominięciem indeksacji kredytu.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank S.A. we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu.

Odnosząc się do zarzutu uznania zasadności reklamacji powódki pozwany wskazał, że wezwania do zapłaty z dnia 18.05.2017 r. nie można uznać za reklamację, pozwany odpowiedział na nie już 16.06.2017 r., a więc przed upływem terminu, poinformował pełnomocnika powódki, iż zgodnie z art. 104 ust. 3 prawa bankowego zobowiązany jest do zachowania tajemnicy bankowej, informacji na temat zobowiązań klienta może udzielić osobie trzeciej jedynie, jeśli otrzyma od klienta pełnomocnictwo/upoważnienie udzielone zgodnie z art. 104 ust. 3 pr. bank. Przedstawione przez pełnomocnika powódki pełnomocnictwo nie mogło zostać zaakceptowane, gdyż było zbyt ogólne w swej treści.

Odnosząc się do stanowiska powódki w kwestii postanowień umowy pozwany zaprzeczył, jakoby mechanizmu ustalania kursów nie były możliwe do zweryfikowania. Podniósł, iż nie narzucił powódce zawarcia umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego, to był wybór i decyzja kredytobiorcy. Wszelkie postanowienia dotyczące indeksacji należy uznać za indywidualnie uzgodnione i przez to niepodlegające ocenie pod względem ewentualnej abuzywności.

Pozwany podniósł, iż brak jest podstaw do podważenia samej zasady indeksacji spornego kredytu za pomocą franka szwajcarskiego. Ponadto postanowienie przewidujące indeksację jest postanowieniem precyzyjnym, jasnym i niebudzącym żadnych wątpliwości. Sama zasada indeksacji kwoty kredytu została zawarta w § 1 ust. 3 pkt 3.5, którego to postanowienia powódka nie kwestionuje.

Następnie pozwany podniósł, iż tabela kursów walut nie ma żadnych cech klauzuli umownej. Nie poddaje się także ocenie pod kątem abuzywności.

Pozwany zarzucił, iż powódka nie wykazała spełnienia przez kwestionowane klauzule umowne przesłanek abuzywności, nie godzą one bowiem ani w dobre obyczaje ani w interes konsumenta.

Pozwany zakwestionował także stanowisko powódki co do niejednoznaczności sformułowania klauzul umownych, w tym klauzuli zmiany oprocentowania. Wskazał, że określając wysokość oprocentowania kredytu kierował się dwoma współczynnikami: marżą oraz stopą bazową. Powódka zawierając umowę kredytu hipotecznego została poinformowana o ryzyku zmiennej stopy procentowej oraz oświadczyła, że ryzyka tego jest świadoma i je akceptuje.

Pozwany zakwestionował wreszcie wniosek powódki o skutku abuzywności klauzul umownych w postaci nieważności umowy kredytu w całości.

Odnosząc się do kwestii ubezpieczenia pomostowego pozwany zarzucił brak legitymacji biernej, gdyż powódka powinna zwrócić się do TU, z którym zawarta została umowa ubezpieczenia pomostowego, o zwrot niewykorzystanej składki.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia z tytułu kwoty dochodzonej nadpłaty odsetek dokonanej przed dniem 07.08.2014 r.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Dnia 15.05.2008 r. powódka S. R. złożyła w (...) Banku S.A. we W. wniosek nr (...) o przyznanie jej kredytu w kwocie 117 876, 71 zł. Wniosek ten został oznaczony datą 06.06.2018 r. We wniosku powódka podała, że osiąga dochód z umowy o pracę na czas nieokreślony w kwocie 4 320 zł brutto oraz z umowy o dzieło w kwocie 2 980 zł brutto.

Powódka miała już kredyt hipoteczny w (...) Banku S.A., chciała dobrać środki i kupić samochód.

Przy złożeniu wniosku powódka złożyła oświadczenie o ponoszeniu ryzyka zmiennej stopy procentowej oraz ryzyka kursowego.

Według uzyskanych informacji powódka nie miała zdolności kredytowej do otrzymania kredytu złotowego, tylko do kredytu walutowego.

/ dowód: wniosek o udzielenie kredytu/pożyczki hipotecznej nr (...) – k. 259-262;

oświadczenie z dnia 15.05.2008 r. – k. 291; zeznania powódki S. R. – e-

protokół z dnia 15.05.2018 r. 00:10:03-00:32:39 /

W dniu 06.06.2008 r. (...) Bank S.A. we W. jako kredytodawca oraz S. R. jako kredytobiorca zawarli umowę kredytu hipotecznego nr KH (...).

Bank udzielił powódce kredytu w kwocie 117 876, 71 zł przy wkładzie własnym 167 123, 29 zł, wartości rynkowej nieruchomości 285 000 zł, wskaźniku (...) 41, 36 %, na okres 120 miesięcy, spłacanego w ratach annuitetowych. Kredyt indeksowany był do waluty (...).

Stopa bazowa wynosiła 2,84 %, marża 1,25 %, składka ubezpieczenia 83 zł. Spłata kredytu miała nastąpić do 10.2018 r., datą płatności był 25 dzień każdego miesiąca.

Kwota kredytu wyrażona w walucie obcej według kursu kupna waluty określonego w tabeli obowiązującej w Banku na dzień sporządzenia umowy wynosiła 58 788, 44 CHF.

Kredyt przeznaczony był na konsolidację wcześniejszych zobowiązań finansowych powódki – 43 434, 32 zł oraz refinansowanie kredytu zaciągniętego w innym banku ((...) Bank S.A.) na cele mieszkaniowe – 74 442, 39 zł.

Zabezpieczenie kredytu stanowiły:

- hipoteka kaucyjna do kwoty 100 190, 20 CHF na lokalu mieszkalnym przy ul. (...) w W., KW nr (...),

- ubezpieczenie nieruchomości ustanowione w terminie 30 dni od daty uruchomienia środków,

zaś zabezpieczenia dodatkowe:

- ubezpieczenie kredytu w (...) S.A. – płatne miesięcznie – 0, 07 % kwoty udzielonego kredytu – do momentu dostarczenia odpisu z księgi wieczystej wraz z prawomocnym wpisem hipoteki, włącznie z miesiącem, w którym dostarczono odpis księgi wieczystej,

- ubezpieczenie na życie kredytobiorcy.

Kredyt oprocentowany był wg zmiennej stopy procentowej, składającej się ze stałej w okresie kredytowania marży Banku oraz aktualnej w danym kwartale stopy bazowej, ogłaszanej w tabeli obowiązującej w Banku. Oprocentowanie kredytu w dniu zawarcia umowy wynosiło 4, 09 %

Stopa bazowa wyznaczana była na podstawie notowań z każdego 25 dnia ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału kalendarzowego wskaźnika LIBOR 3M.

Pierwsza rata kredytu była ratą odsetkową. Kwoty rat określone były w walucie obcej, a spłacane w złotych polskich, przeliczone po kursie sprzedaży danej waluty zgodnie z tabelą obowiązującą w dniu poprzedzającym dzień spłaty raty określonym w umowie.

Kredyt został wypłacony w dniu 20.06.2008 r.

/ dowód: umowa kredytu z dnia 06.06.2008 r. nr KH (...) – k. 41-51; regulamin udzielania

kredytów i pożyczek hipotecznych (...) Banku S.A. – k. 52-63; zaświadczenie z dnia

29.03.2017 r. – k. 64-65 /

Bank przesłał powódce harmonogramy spłat datowane na 21.06.2008 r., 29.04.2009 r.

/ dowód: harmonogramy spłat – k. 292-293 /

Powódka chciała dokonywać spłat bezpośrednio we frankach szwajcarskich, ale (...) Bank S.A. nie prowadził rachunku walutowego w (...).

/ dowód: zeznania powódki S. R. – e-protokół z dnia 15.05.2018 r. 00:10:03-

00:32:39 /

Powódka spłacała kredyt regularnie, dochowując terminów płatności. Do dnia 27.03.2017 r. spłaciła łącznie 200 754, 09 zł. Pozwany Bank zaliczył wpłaty na:

- kapitał (PLN) – 179 116, 54 zł,

- odsetki (PLN) – 15 221, 27 zł,

- opłata za ubezpieczenie na życie (PLN) – 5 776 zł

- opłata za ubezpieczenie pomostowe (PLN) – 581 zł,
- odsetki karne – 29, 28 zł,
- spłaty zobowiązań – 30 zł.

/ dowód: harmonogramy i zestawienie – k. 69-77; zeznania powódki S. R. – e-protokół z dnia 15.05.2018 r. 00:10:03-00:32:39 /

Przez pewien czas powódka spłacała raty bezpośrednio w (...):

- dnia 16.12.2011 r. – 532, 41 CHF,
- dnia 17.01.2012 r. – 532, 41 CHF,
- dnia 15.02.2012 r. – 533, 10 CHF,
- dnia 16.03.2012 r. – 533, 10 CHF,
- dnia 17.04.2012 r. – 540 CHF,
- dnia 17.05.2012 r. – 540 CHF,
- dnia 27.06.2012 r. – 540 CHF,
- dnia 16.07.2012 r. – 540 CHF,
- dnia 20.08.2012 r. – 537 CHF.

/ dowód: potwierdzenia przelewu – k. 78-86; zeznania powódki S. R. – e-protokół z dnia 15.05.2018 r. 00:10:03-00:32:39 /

Pismem z dnia 18.05.2017 r. pełnomocnik powódki skierował do pozwanego Banku wezwanie do zapłaty:

- 176 998, 69 zł – tytułem rat kapitałowych i odsetkowych płatnych w złotych,
- 4 828, 02 CHF – tytułem rat kapitałowych i odsetkowych płatnych we frankach,
- 5 776 zł – tytułem opłat pobranych za ubezpieczenie na życie,
- 571 zł – tytułem opłata za ubezpieczenie pomostowe,
- 29, 28 zł – tytułem odsetek karnych,

w terminie siedmiu dni jako świadczeń nienależnie pobranych w okresie od 06.06.2008 r. do 27.03.2017 r. od powódki w związku ze stosowaniem w umowie kredytu hipotecznego nr KH (...) klauzul niedozwolonych, na podstawie których doszło do indeksacji kredytu, zmiany oprocentowania kredytu oraz przeliczania kursu waluty przy spłacie kredytu.

Pełnomocnik powódki wskazał, że klauzule niedozwolone stanowią postanowienia:

- § 1 ust. 4 umowy,
- § 6 ust. 2 umowy,
- § 7 ust. 6 umowy,

- § 11 ust. 5 umowy,
- § 14 ust. 5 umowy,
- § 2 pkt 34 regulaminu,
- § 16 pkt 9 regulaminu,
- § 17 regulaminu,
- § 6 aneksu.

Do pisma zostało dołączone pełnomocnictwo do reprezentowania powódki przed wszelkimi osobami i podmiotami, sądami wszystkich instancji, sądami administracyjnymi, organami egzekucyjnymi, policją, prokuraturą i organami ścigania oraz organami administracji publicznej – w sprawie wszelkich roszczeń wobec spółki działającej pod (...) Bank S.A. we W..

/ dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 18.05.2017 r. z dowodem nadania i doręczenia – k. 87-101,

k. 243-255; pełnomocnictwo z dnia 19.04.2017 r. – k. 256 /

Pismem z dnia 16.06.2017 r. pozwany Bank skierował do pełnomocnika powódki odpowiedź na zgłoszenie z dnia 18.05.2017 r.

Wskazał, że zgodnie z art. 104 prawa bankowego Bank zobowiązany jest do zachowania tajemnicy bankowej, poza przypadkami wyraźnie wskazanymi w art. 104 i 105 ustawy. Informacje nt. klienta Bank może ujawnić osobie trzeciej jedynie, jeśli otrzyma od klienta pełnomocnictwo/upoważnienie udzielone zgodnie z art. 104 ust. 3 ustawy. Poinformował, że przedstawione upoważnienie nie może zostać zaakceptowane przez Bank, gdyż jest zbyt ogólne w swej treści.

Następnie Bank poinformował o możliwościach prawnych działań po stronie powódki.

/ dowód: pismo z dnia 16.06.2017 r. – k. 257-258 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Powódka zażądała w pierwszej kolejności zwrotu świadczeń spełnionych na rzecz pozwanego Banku w wykonaniu, nieważnej w ocenie powódki, umowy kredytu hipotecznego z dnia 06.06.2008 r. nr KH (...).

Zgodnie z art. 405 kc w zw. z art. 410 § 1 kc kto spełnił świadczenie nienależne, obowiązany jest do jego zwrotu. Zgodnie zaś z art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Powódka twierdziła, że spełniła świadczenie nienależne w wykonaniu umowy zawierającej niedozwolone klauzule umowne, czyli pozbawione podstawy prawnej. To stanowisko należy uznać za jedynie częściowo usprawiedliwione.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do podniesionej przez powódkę kwestii uznania złożonej przez nią reklamacji.

Sąd podziela stanowisko pozwanego, iż pismo pełnomocnika powódki z dnia 18.05.2017 r. nie stanowiło reklamacji. W piśmie tym zawarte zostało wezwanie do zwrotu świadczeń spełnionych nienależnie w wykonaniu nieważnej umowy

kredytu. Takie oświadczenie nie stanowi reklamacji. Reklamacja to zgłoszenie zastrzeżeń wobec czynności banku lub innego podmiotu rynku finansowego, np. braku odpowiedzi w terminie, wadliwego pobrania opłaty, błędnego salda, kierowania korespondencji pod niewłaściwym adresem, niewykonania dyspozycji przelewu, itp. Wezwanie do zwrotu praktycznie całości spłaconego kredytu nie jest tego rodzaju oświadczeniem. Kwestionuje bowiem nie konkretne, poszczególne czynności banku, ale całą podstawę i źródło relacji łączącej strony kredytu.

Z tych przyczyn nie można mówić o uznaniu wezwania do zapłaty za zasadne poprzez brak odpowiedzi ze strony pozwanego wystosowanej w ustawowym terminie.

Natomiast należy zwrócić uwagę, iż całkowicie chybione jest stanowisko pozwanego Banku dotyczące tajemnicy bankowej i rzekomo wadliwego pełnomocnictwa. W okolicznościach tej sprawy nie może być z założenia mowy o naruszeniu tajemnicy bankowej poprzez przekazanie informacji dotyczących kredytobiorcy osobie trzeciej. Jeżeli do banku zwraca się pełnomocnik kredytobiorcy – i to zawodowy: adwokat lub radca prawny – to nie dochodzi do udziału w czynnościach żadnej osoby trzeciej. Pełnomocnik działa w imieniu mocodawcy i to mocodawcy przypisuje się skutki jego działań. Bank nie udziela wówczas informacji żadnej osobie trzeciej, tylko samemu kredytobiorcy. Można zresztą dodać, że adwokaci i radcowie prawni sami zobowiązani są do zachowania tajemnicy zawodowej. Udzielenie pełnomocnictwa takiej osobie może być pochytywane za dopuszczenie do tajemnicy innego rodzaju chronionej ze względu na interes mocodawcy. W ogóle zresztą przepisy art. 104 i 105 prawa bankowego służą ochronie interesów klienta banku, a zatem, skoro udziela on pełnomocnictwa innej osobie, to znaczy że nie widzi zagrożenia dla tegoż interesu. Nie należy do banku podważanie decyzji klienta.

Ponieważ pismo z dnia 18.05.2017 r. nie stanowiło reklamacji, niezasadne jest twierdzenie, iż pozwany uznał zasadność tegoż wezwania.

Przechodząc do istoty sprawy należy wskazać, że powódka upatrywała nieważności umowy kredytu z dnia 06.06.2008 r. w objęciu jej treścią licznych klauzul niedozwolonych, przede wszystkim dotyczących indeksacji kredytu przy pomocy waluty szwajcarskiej.

Stanowisko to nie znajduje należytego usprawiedliwienia.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Należy zatem rozważyć samą istotę konstrukcji łączącego strony zobowiązaniowego stosunku prawnego znajdującego swe źródło w umowie kredytu z dnia 06.06.2008 r. Przedmiot umowy został opisany jako udzielenie kredytu w kwocie 117 876, 71 zł indeksowanego do waluty (...) na okres 120 miesięcy. Kwota kredytu w walucie (...) miała zostać określona według kursu kupna obowiązującego w Banku w dniu uruchomienia środków (§ 1 ust. 4). Z kolei spłata rat kredytu miała być dokonywana w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży (...) obowiązującego w Banku w dniu poprzedzającym dzień spłaty określony w umowie (§ 7 ust. 6).

Przywołane postanowienia umowy kredytu uwidaczniają mechanizm podwójnego przeliczania waluty kredytu, po raz pierwszy przy uruchomieniu środków do dyspozycji kredytobiorcy, po raz drugi przy dokonywaniu przez kredytobiorcę spłat zgodnie z harmonogramem. Harmonogramy przesyłane powódce zawierały określenie kwoty kredytu do spłaty oraz kwot poszczególnych rat w (...).

Należy jednakże wyraźnie odróżnić samą zasadę przeliczania (indeksowania) kredytu od kwestii, po jakim kursie miałyby to przeliczenie nastąpić.

Jeżeli chodzi o zasadę przeliczania, Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska powódki co do wadliwości takiego postanowienia umowy kredytu. Owszem, ryzyko zmiany kursów walutowych na przestrzeni 120 miesięcy kredytowania mogłoby spowodować, iż kredytodawca uzyskałby wyższą sumę wyrażoną w złotych w porównaniu do sumy nominalnej, ale równie dobrze mógłby otrzymać sumę niższą od nominalnej. Korzyści po stronie Banku nie zapewnia samo przeliczanie waluty kredytu, ale zastosowanie określonego kursu dla takiego przeliczenia.

Przeliczenie kredytu wyrażonego nominalnie w złotych polskich według oznaczonego kursu waluty obcej należy uznać za co do zasady dopuszczalne i zgodne z ustawą. Zgodnie z art. 358¹ § 2 kc strony umowy, w szczególności umowy kredytu, mogą zastrzec, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego miernika wartości (zob. też wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25.03.2011 r., IV CSK 377/10; z dnia 18.05.2016 r., V CSK 88/16; z dnia 08.12.2006 r., V CSK 339/06). Świadczenie pieniężne może zostać zwaloryzowane według przewidzianego w umowie kryterium – przeciętnego wynagrodzenia, stopy inflacji, kursu złota, średniej ceny zboża albo jakichkolwiek innego wskaźnika gospodarczego. Przeliczenie świadczenia pieniężnego wyrażonego nominalnie w złotych polskich może także nastąpić według kursu innej waluty. Indeksacja albo denominacja kredytu jest postacią takiej właśnie waloryzacji umownej. Waloryzacja świadczenia pieniężnego zmierza do urealnienia jego wartości poprzez odwołanie do obiektywnych, niezależnych od stron transakcji kryteriów. Także w przypadku umów kredytu takie urealnienie może znaleźć zastosowanie. Waloryzacja kwoty nominalnej kredytu jest niezależna od ustaleń dotyczących odsetek umownych (kapitałowych), które w przypadku umowy kredytu stanowią wynagrodzenie banku za wykorzystanie przez kredytobiorcę udostępnionych mu środków pieniężnych, w przeciwieństwie do odsetek za opóźnienie pełniących właśnie funkcję waloryzacyjną obok funkcji represyjnej. Umowna klauzula waloryzacyjna nie określa świadczenia głównego, wprowadza jedynie umowny system jego podwyższenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.02.2015 r., I CSK 257/14).

Regulacje dotyczące kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej zostały wprowadzone do art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 pr. bank. z dniem 26.08.2011 r. na mocy ustawy z dnia 26.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984). Nie oznacza to jednak, iż przed tą datą zawarcie umowy kredytu tego rodzaju było niedopuszczalne. Przeciwnie, możliwość zawarcia umowy kredytu zawierającej tego rodzaju postanowienia mieściła się w ramach ogólnej swobody kontaktowania przewidzianej w art. 353¹ kc (por wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29.04.2015 r., V CSK 445/14; z dnia 22.01.2016 r., I CSK 1049/14).

Powódka uzgodniła z Bankiem, iż udzieli on jej kredytu w kwocie 117 876, 71 zł przeznaczonej na konsolidację zobowiązań finansowych oraz refinansowanie wcześniejszego kredytu zaciągniętego przez powódkę w innym banku. Uruchomienie kredytu polegało na przekazaniu środków pieniężnych przez Bank zgodnie z celem kredytu. Strony uzgodniły także, że okres kredytowania wynosi 120 miesięcy, a spłata następować będzie w 120 ratach, pierwszej wyłącznie odsetkowej, następnych zaś kapitałowo-odsetkowych (równych, tzw. annuitetowych). W umowie zostały przewidziane także odsetki kapitałowe.

Nie ulega zatem wątpliwości, że strony ustaliły istotne elementy umowy kredytu przewidziane w art. 69 ust. 1 pr. bank., a umowa została wykonana w pierwszej kolejności przez Bank poprzez zrealizowanie dyspozycji przekazania środków zgodnie z celem kredytowania.

Nie sposób zatem dopatrzeć się nieważności bezwzględnej umowy z dnia 06.06.2008 r. w całości z uwagi na zamieszczenie w niej postanowień dotyczących przeliczenia waluty kredytu i to zarówno z powodu sprzeczności z przepisami prawa (art. 58 § 1 kc), jak i z powodu sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 kc).

Stanowisko takie znajduje poparcie w orzecznictwie (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2017 r., II CSK 803/16; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19.07.2017 r., I ACa 780/17).

Powódka przy zawarciu umowy miała pełną świadomość co do tego, że kwota udzielonego jej kredytu jest indeksowana, czyli waloryzowana do tej właśnie waluty. Z jednej strony w umowie kredytu wskazana została nominalna kwota kredytu 117 876, 71 zł, z drugiej strony w tej umowie wyraźnie uwidocznione są postanowienia

dotyczące indeksacji kredytu; powódka otrzymywała także harmonogram spłat wskazujący na raty wyrażone w (...). Dodatkowo powódka złożyła oświadczenie o zapoznaniu się z ryzykiem zmiany kursów oraz zmiany oprocentowania. Ewentualne wątpliwości lub zastrzeżenia mogłyby dotyczyć jedynie samego konkretnego kursu (...) i metody jego ustalenia, nie zaś prawidłowości zawarcia samej umowy kredytu, a także przewidzianej nią waloryzacji.

Można zgodzić się ze stanowiskiem powódki co do zamieszczenia w umowie kredytu niektórych postanowień kwalifikowanych jako klauzule niedozwolone (abuzywne) w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc, nie wpływających jednakże na istnienie czy ważność zobowiązania kredytowego co do zasady.

W pierwszej kolejności za rażąco sprzeczne z interesem konsumenta należy uznać posługiwanie się przez pozwaną Bank różnymi kursami dla różnych przeliczeń.

Pierwsze przeliczenie miało miejsce przy uruchomieniu kredytu. Nominalna kwota kredytu wynosząca 117 876, 71 zł, uruchomiona dnia 20.06.2008 r., została przeliczona na (...) według kursu 2, (...), co dało wynik 58 935, 40 CHF, podczas gdy w dacie zawarcia umowy kwota kredytu w (...) był niższa, gdyż wynosiła 58 788, 44 CHF.

Kursy (...) ogłaszane przez NBP (...) – tabele kursów średnich A i C) wynosiły w dniu uruchomienia kredytu :

- kurs średni - 2,0790,

- kurs kupna – 2, (...),

- kurs sprzedaży – 2, (...).

Już na podstawie tych kursów widoczne są różnice w wysokości zobowiązania kredytowego wyrażonego w (...). Według kursu kupna z dnia uruchomienia kredytu zobowiązanie wynosiłoby 57 135, 72 CHF, według kursu sprzedaży – 56 006, 42 CHF, według kursu średniego 56 935, 42 CHF.

Kurs zastosowany przez Bank był niższy od kursu kupna NBP. Zastosowanie tego kursu spowodowało znaczne zawyżenie – o ponad 1 500 CHF – wysokości kapitału kredytu w porównaniu do ewentualnego zastosowania innego kursu.

Nie ulega wątpliwości, że zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego.

Zastosowanie różnego kursu w zależności od tego, czy przeliczenie dotyczy wypłaconego kredytu czy też wysokości raty w dniu przewidzianym w harmonogramie albo dniu poprzedzającym, należy uznać za naruszające interes konsumenta w sposób rażący, a niezależnie od tego za postanowienie umowne dotknięte sprzecznością z zasadami współzycia społecznego na zasadach ogólnych, a w konsekwencji nieważnością w rozumieniu art. 58 § 2 kc. Na potrzeby indeksacji kredytu do waluty obcej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna, albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego wypłatę środków albo dnia poprzedzającego datę kolejnej raty kredytu. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla kredytobiorcy będącego konsumentem. Sytuacje tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą tzw. antyspreadową z dnia 26.07.2011 r.

Następnie należy zwrócić uwagę, iż stosowanie w ogóle do jakichkolwiek przeliczeń kursu stosowanego i ustalanego przez pozwaną Bank również może być poczytywane za niedozwolone postanowienie umowne, sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy kredytobiorcy. Kurs zakupu i sprzedaży ustalany jest przez Bank, który nie wskazał ani w samej umowie kredytu ani w jej ogólnych warunkach metody wyliczania tych kursów poddającej się weryfikacji. Miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron. Natomiast mechanizm ustalania przez bank kursów waluty,

pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.01.2016 r., I CSK 149/14, OSNC 2016/11/134).

Powódka trafnie zresztą przywołała uznane za niedozwolone klauzule kursowe odwołujące się do kursów ustalanych arbitralnie przez banki.

Sąd co do zasady podziela zatem zastrzeżenia wobec zastosowania do indeksowania kredytu na etapie jego udzielenia, wypłaty, a następnie uiszczania rat, kursu określanego przez Bank. Konieczne jest zatem ustalenie kursu prawidłowego, mającego obiektywny walor, nie pochodzącego od jednej, silniejszej strony umowy, dającego się zweryfikować.

Wbrew stanowisku powódki zamieszczenie klauzuli czy też klauzul niedozwolonych w umowie nie czyni jej jednak nieważną. Zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 kc postanowienia niedozwolone są bezskuteczne (nie wiążą stron); strony związane są umową w pozostałym zakresie; w miejsce postanowień bezskutecznych zastosowanie znajdują przepisy dyspozytywne.

Niezależnie od powyższego i tak przyjęcie za usprawiedliwione stanowiska prezentowanego przez powódkę nie mogłoby prowadzić do zasądzenia na jej rzecz zwrotu całości należności uiszczonych przez nią na rzecz pozwanego Banku od czerwca 2008 r. W przypadku nieważności umowy wzajemnej strony umowy zobowiązane są zwrócić wzajemnie otrzymane świadczenia jako nienależne – art. 410 § 2 kc w zw. z art. 405 kc i art. 494 § 1 kc per analogiam. Oznacza to, że powódka zobowiązana byłaby do zwrotu na rzecz pozwanego co najmniej nominalnej kwoty kredytu – 117 876, 71 zł. Powódka zresztą w pozwie dostrzegła tę okoliczność, aczkolwiek nie uwzględniła jej w ramach proponowanego rozliczenia. Mogłaby zatem chodzić najwyżej 64 224, 85 zł (182 101, 56 zł minus 117 876, 71 zł). Poza tym skorzystanie ze środków przekazanych kredytobiorcy na podstawie dotkniętej nieważnością umowy kredytowej (podobnie jak każdej innej umowy wzajemnej) może zostać uznane ponadto za stanowiące dodatkowe wzbogacenie po stronie kredytobiorcy, skutkujące np. możliwością domagania się od niego odsetek jako wynagrodzenia za korzystanie z cudzych pieniędzy. Korzyścią po stronie powódki byłoby nie tylko uzyskanie sumy pieniężnej przeznaczonej na wskazane w umowie kredytu, ale także uzyskanie jej bez ustalenia odsetek stanowiących wynagrodzenie za korzystanie z tejże sumy.

Niezasadne jest także stanowisko powódki, jakoby umowa miała zostać potraktowana jako umowa kredytu złotowego, z zachowaniem jednakże przewidzianego w niej oprocentowania, bazującego na stawce LIBOR (właściwej dla umów walutowych), nie zaś WIBOR, która to stawka oprocentowania była zresztą niższa od stawek stosowanych dla kredytów złotówkowych. Taka niekonsekwencja nie może być akceptowana.

Reasumując powyższe należy dojść do przekonania, iż świadczeniem nienależnie spełnionym przez powódkę i podlegającym zwrotowi może być wyłącznie ta część dokonanych spłat, jaka była wynikiem zastosowania różnych kursów walutowych pozwanego Banku (spreadu).

Sąd oddalił wnioski stron co do dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, uznając dowód ten za zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy. Powódka zgłosiła ten dowód m.in. na okoliczność ustalenia należności, jakie winna uiszczać na rzecz pozwanego Banku (pkt 3 c tiret pierwsze pozwu) – takie ustalenie stanowi element oceny istoty sprawy i należy wyłącznie do Sądu, a także ustalenia zapłaconych przez powódkę kwot (pkt 3 e pisma z dnia 08.11.2017 r.), co kolei winno wynikać z dokumentów – potwierdzeń wpłat lub przelewów albo zaświadczenia Banku, historii rachunku kredytowego lub innego, podobnego dokumentu. Sąd doszedł do przekonania, iż rozliczenie kredytu, z uwzględnieniem faktycznie dokonanych przez powódkę wpłat, a także parametrów kredytu wynikających z dokumentów, nie wymaga w istocie wiedzy specjalnej. W szczególności Sąd uznał, iż możliwe jest posłużenie się w celu takiego rozliczenia wskaźnikiem kursowym w postaci średniego kursu Narodowego Banku Polskiego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2017 r., II CSK 803/16). Kurs ten należy uznać za wskaźnik obiektywny, jako że ustalanie tego kursu następuje na podstawie danych pochodzących z notowań kursowych banków komercyjnych (10 banków). Kurs średni NBP ma także podstawę normatywną.

Ponieważ oprocentowanie kredytu było zmienne – zmiana następowała co kwartał, nie jest możliwe proste rozliczenie kredytu z przyjęciem ilorazu kapitału kredytu i ilości rat. Zgodnie z umową raty miały mieć charakter annuitetowy (umorzeniowy), czyli winny być równe w kolejnych trzech miesiącach jako suma. Natomiast w obrębie jednej raty na przestrzeni okresu kredytowania proporcja składników tej konkretnej raty – kapitału kredytu i odsetek ulega zmianie poprzez zmniejszanie udziału odsetek w wysokości miesięcznej spłaty kredytu. Wobec powyższego konieczne jest posłużenie się symulacją spłaty kredytu, tworzoną, jak harmonogram spłaty, z góry, ale z aktualizacją co trzy miesiące.

Sposób takiego rozliczenia wskazuje poniższa tabela, opracowana przy pomocy symulatora kredytu C..pl. W celu ustalenia wysokości rat miesięcznych należy wprowadzić następujące dane: kwotę kapitału pozostałą do spłaty, ilość rat pozostałych do spłaty, wysokość oprocentowania. Operację tę należy powtarzać po każdym trzech ratach, wprowadzając na nowo aktualny kapitał, ilość rat za każdym razem mniejszą o 3, a także aktualną stawkę oprocentowania kredytu.

Kwoty wpłacone przez powódkę zostały przyjęte na podstawie zestawienia opracowanego przez pozwanego, z uwzględnieniem wpłat dokonanych przez powódkę w walucie (...).

Stosownie do postanowień umowy kurs (...) należy przyjąć z dnia poprzedzającego umówiony termin spłaty, czyli 24 dnia miesiąca, chyba że termin płatności przypadał w niedzielę lub poniedziałek, gdyż wówczas należy przyjąć kurs z piątku.

Lp.	data płatności raty	%	wysokość raty w (...)	w tym kapitał	w tym odsetki	kapitał po spłacie	kurs średni NBP	rata należna w PLN	rata zapłacona	nadpłata
	20.06. 2008					(...),42				
1.	25.07. 2008	4,09	194,06 226,39		194,06 226,39	(...),42	1, (...)	386,30 450,65	464,34	
2.	25.08. 2008	4,06	582,00	389,37	192,63		2,0380	(...),12	1240,45	
3.	25.09. 2008	4,06	582,00	390,69	191,31		2,0730	(...),49	1260,93	
4.	25.10. 2008	4,06	582,00	392,01	189,99	(...),93	2, (...)	(...),57	(...),90	
5.	25.11.	4,1	583,06	392,54	190,52		2, (...)	(...),90	(...),01	

	2008									
6.	25.12. 2008	4,1	583,06	393,88	189,18		2, (...)	(...),47	(...),66	
								(...),20	(...),29	191,09
7.	25.01. 2009	4,1	583,06	395,23	187,83	(...),28	2, (...)	(...),04	(...),42	
8.	25.02. 2009	1,94	528,87	440,64	88,23		3, (...)	(...),24	(...),74	
9.	25.03. 2009	1,94	528,87	441,35	87,52		2, (...)	(...),84	(...),56	
10.	25.04. 2009	1,94	528,87	442,06	86,81	(...),23	2, (...)	(...),57	(...),01	
11.	25.05. 2009	1,66	522,26	448,59	73,67		2, (...)	(...),78	(...),34	
12.	25.06. 2009	1,66	522,26	449,21	73,05		3, (...)	(...),99	(...),11	
13.	25.07. 2009	1,66	522,26	449,83	72,43	(...),60	2, (...)	(...),51	(...),27	
14.	25.08. 2009	1,65	522,03	450,66	71,37		2, (...)	(...),33	1480,58	
15.	25.09. 2009	1,65	522,03	451,28	70,75		2, (...)	(...),26	(...),01	
16.	25.10.	1,65	522,03	451,90	70,13	(...),76	2, (...)	(...),63	(...),42	

	2009									
17.	25.11. 2009	1,54	519,58	454,71	64,87		2, (...)	(...),53	(...),34	
18.	25.12. 2009	1,54	519,58	455,29	64,29		2, (...)	(...),06	(...),36	
								(...),78	(...),16	723,38
19.	25.01. 2010	1,54	519,58	455,87	63,71	(...),89	2,7720	1440,28	(...),82	
20.	25.02. 2010	1,5	518,72	457,24	61,48		2, (...)	(...),45	(...),39	
21.	25.03. 2010	1,5	518,72	457,81	60,91		2,7130	(...),29	(...),99	
22.	25.04. 2010	1,5	518,72	458,38	60,34	(...),46	2, (...)	(...),86	(...),56	
23.	25.05. 2010	1,5	518,72	458,95	59,77		2, (...)	1480,69	(...),05	
24.	25.06. 2010	1,5	518,72	459,53	59,19		3, (...)	(...),97	(...),16	
25.	25.07. 2010	1,5	518,72	460,10	58,62	(...),88	3,0080	1560,31	(...),85	
26.	25.08. 2010	1,36	515,88	463,26	52,62		3, (...)	(...),30	(...),68	
27.	25.09	1,36	515,88	463,78	52,10		3, (...)	1560,64	(...),29	

	2010									
28.	25.10. 2010	1,36	515,88	464,31	51,57	(...),53	2, (...)	(...),49	(...),60	
29.	25.11. 2010	1,43	517,25	463,57	53,68		2, (...)	(...),77	(...),24	
30.	25.12. 2010	1,43	517,25	464,13	53,12		3, (...)	(...),79	(...),48	
								(...),84	(...),11	(...),27
31.	25.01. 2011	1,43	517,25	464,68	52,57	(...),15	2, (...)	(...),28	(...),97	
32.	25.02. 2011	1,42	517,06	465,41	51,65		3, (...)	(...),19	(...),92	
33.	25.03. 2011	1,42	517,06	465,96	51,10		3, (...)	(...),97	(...),06	
34.	25.04. 2011	1,42	517,06	466,51	50,55	(...),27	3, (...)	(...),07	(...),88	
35.	25.05. 2011	1,43	517,25	466,90	50,35		3, (...)	(...),15	(...),93	
36.	25.06. 2011	1,43	517,25	467,46	49,79		3, (...)	(...),32	(...),06	
37.	25.07. 2011	1,43	517,25	468,01	49,24	(...),90	3, (...)	(...),10	(...),19	
38.	25.08.	1,43	517,25	468,57	48,68		3, (...)	(...),81	2006,20	

	2011									
39.	25.09. 2011	1,43	517,25	469,13	48,12		3, (...)	1900,64	2022,26	
40.	25.10. 2011	1,43	517,25	469,69	47,56	(...),51	3,5810	(...),27	1960,10	
41.	25.11. 2011	1,26	514,33	472,92	41,41		3,6460	(...),25	2013,46	
42.	25.12. 2011	1,26	514,33	473,41	40,92		3, (...)		(...): 532,41	18.08 CHF
								(...),05	20 223,03	(...),98 18,08
43.	25.01. 2012	1,26	514,33	473,91	40,42	(...),27	3, (...)	(...),19	(...): 532,41	18,08 CHF
44.	25.02. 2012	1,30	514,99	473,80	41,19		3, (...)	(...),93	(...): 533,10	18,11 CHF
45.	25.03. 2012	1,30	514,99	474,31	40,68		3, (...)	(...),19	(...): 533,10	18,11 (...)
46.	25.04. 2012	1,30	514,99	474,83	40,16	(...),33	3, (...)	(...),30	(...): 540	25,01 (...)
47.	25.05. 2012	1,36	515,95	474,47	41,48		3, (...)	(...),84	(...): 540	24,05 (...)
48.	25.06. 2012	1,36	515,95	475,01	40,94		3, (...)	(...),92	(...): 540	24,05 (...)

49.	25.07. 2012	1,36	515,95	475,55	40,40	(...),30	3,4990	(...),31	(...): 540	24,05 (...)
50.	25.08. 2012	1,35	515,79	476,22	39,57		3, (...)	(...),27	(...): 537	21,21 (...)
51.	25.09. 2012	1,35	515,79	476,76	39,03		3, (...)	(...),05	(...),05	
52.	25.10. 2012	1,35	515,79	477,29	38,50	(...),03	3, (...)	(...),31	(...),48	
53.	25.11. 2012	1,3	515,06	478,50	36,56		3, (...)	(...),92	(...),32	
54.	25.12. 2012	1,3	515,06	479,02	36,04		3, (...)	(...),01	(...),94	
								(...),29	(...),79	449,50 + 172,67 CHF
55.	25.01. 2013	1,3	515,06	479,54	35,52	(...),97	3, (...)	(...),84	1850,90	
56.	25.02. 2013	1,26	514,50	480,58	33,92		3, (...)	(...),86	(...),42	
57.	25.03. 2013	1,26	514,50	481,08	33,42		3, (...)	(...),52	(...),13	
58.	25.04. 2013	1,26	514,50	481,59	32,91	(...),72	3, (...)	(...),94	(...),40	

59.	25.05. 2013	1,27	514,64	481,98	32,66		3, (...)	(...),11	(...),04	
60.	25.06. 2013	1,27	514,64	482,49	32,15		3, (...)	(...),17	1944,16	
61.	25.07. 2013	1,27	514,64	483,00	31,64	(...),25	3, (...)	(...),92	(...),65	
62.	25.08. 2013	1,27	514,64	483,51	31,13		3, (...)	(...),08	(...),64	
63.	25.09. 2013	1,27	514,64	484,02	30,62		3, (...)	(...),28	(...),25	
64.	25.10. 2013	1,27	514,64	484,53	30,11	(...),19	3, (...)	1750,60	(...),10	
65.	25.11. 2013	1,27	514,64	485,05	29,59		3, (...)	(...),33	(...),10	
66.	25.12. 2013	1,27	514,64	485,56	29,08		3, (...)	(...),04	(...),78	
								(...),69	(...),57	(...),88
67.	25.01. 2014	1,27	514,64	486,07	28,57	(...),51	3, (...)	(...),97	(...),18	
68.	25.02. 2014	1,27	514,64	486,59	28,05		3, (...)	(...),00	(...),76	
69.	25.03. 2014	1,27	514,64	487,10	27,54		3, (...)	(...),83	(...),00	

70.	25.04. 2014	1,27	514,64	487,62	27,02	(...).20	3, (...)	(...),60	1890,46	
71.	25.05. 2014	1,27	514,64	488,13	26,51		3, (...)	(...),93	(...),32	
72.	25.06. 2014	1,27	514,64	488,65	25,99		3, (...)	(...),97	(...),61	
73.	25.07. 2014	1,27	514,64	489,17	25,47	(...),25	3, (...)	(...),58	(...),86	
74.	25.08. 2014	1,26	514,53	489,77	24,76		3, (...)	1780,38	1905,44	
75.	25.09. 2014	1,26	514,53	490,29	24,24		3, (...)	1780,22	1900,60	
76.	25.10. 2014	1,26	514,53	490,80	23,73	(...),39	3, (...)	(...),19	1926,22	
77.	25.11. 2014	1,26	514,53	491,32	23,21		3, (...)	(...),28	1918,60	
78.	25.12. 2014	1,26	514,53	491,83	22,70		3, (...)	(...),69	1969,15	
								(...),64	(...),20	1460,56
79.	25.01. 2015	1,26	514,53	492,35	22,18	(...),89	4, (...)	(...),95	(...),97	
80.	25.02. 2015	1,19	513,91	493,45	20,46		3, (...)	1999,57	(...),18	

81.	25.03. 2015	1,19	513,91	493,94	19,97		3, (...)	2004,81	2140,92	
82.	25.04. 2015	1,19	513,91	494,43	19,48	(...),07	3, (...)	1900,48	(...),00	
83.	25.05. 2015	0,45	507,80	500,62	7,18		3, (...)	1998,45	2120,96	
84.	25.06. 2015	0,45	507,80	500,81	6,99		3, (...)	2025,66	(...),82	
85.	25.07. 2015	0,45	507,80	501,00	6,80	(...),64	3, (...)	1988,49	(...),44	
86.	25.08. 2015	0,47	507,95	501,04	6,91		3, (...)	1987,56	2120,55	
87.	25.09. 2015	0,47	507,95	501,24	6,71		3, (...)	1960,33	2088,06	
88.	25.10. 2015	0,47	507,95	501,43	6,52	(...),93	3, (...)	1996,04	(...),81	
89.	25.11. 2015	0,52	508,30	501,31	6,99		3, (...)	1997,52	(...),90	
90.	25.12. 2015	0,52	508,30	501,52	6,78		3, (...)	1994,67	(...),64	
								(...),53	(...),25	(...),72
91.	25.01. 2016	0,52	508,30	501,74	6,56	(...),36	4, (...)	2065,93	(...),29	

92.	25.02. 2016	0,48	508,04	502,19	5,85		4, (...)	2039,42	(...),72	
93.	25.03. 2016	0,48	508,04	502,39	5,65		3, (...)	1991,57	(...),86	
94.	25.04. 2016	0,48	508,04	502,59	5,45	(...),19	3, (...)	1996,70	(...),59	
95.	25.05. 2016	0,52	508,27	502,58	5,69		4, (...)	2038,42	2160,82	
96.	25.06. 2016	0,52	508,27	502,80	5,47		4, (...)	2085,33	(...),59	
97.	25.07. 2016	0,52	508,27	503,02	5,25	(...),79	4, (...)	2036,74	(...),97	
98.	25.08. 2016	0,45	507,92	503,56	4,36		3,9630	2012,89	(...),03	
99.	25.09. 2016	0,45	507,92	503,75	4,17		3, (...)	2006,03	(...),76	
100.	25.10. 2016	0,45	507,92	503,94	3,98	(...),54	3, (...)	2028,28	(...),35	
101.	25.11. 2016	0,5	508,14	503,93	4,21		4, (...)	2095,37	(...),26	
102.	25.12. 2016	0,5	508,14	504,14	4,00		4,1170	2092,01	(...),94	
								(...),69	(...),18	(...),49

103.	25.01. 2017	0,5	508,14	504,35	3,79	(...),12	4, (...)	2070,37	(...),75	
104.	25.02. 2017	0,52	508,21	504,49	3,72		4, (...)	2057,08	(...),88	
105.	25.03. 2017	0,52	508,21	504,70	3,51	(...),93	3, (...)	2024,66	(...),83	
								(...),11	(...),46	376,35
										(...),22 + 190.75 (...)

Przeprowadzone powyżej wyliczenie wskazuje, iż powódka zapłaciła na rzecz pozwanego Banku o 10 256, 22 zł i 190, 75 CHF więcej tylko z uwagi na zastosowanie spreadu walutowego. Różnica ta stanowi świadczenie nienależne, którego zwrotu powódka może się domagać od pozwanego.

Sąd podziela także stanowisko powódki co do nieuzasadnionego pobierania przez Bank składki za ubezpieczenie kredytu tzw. pomostowe, stanowiące przejściowe zabezpieczenie kredytu do czasu powstania zasadniczego zabezpieczenia hipotecznego.

Zgodnie z art. 67 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece do powstania hipoteki niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Zgodnie zaś z art. 29 ukwł wpis ma moc wsteczną od daty złożenia wniosku.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem, że takie ubezpieczenie może zostać uznane za celowe wyłącznie do czasu wpisania hipoteki, nie zaś zawiadomienia Banku o wpisie i to prawomocnym. Po pierwsze, Bank wie o wpisie, albowiem jako wierzyciel hipoteczny wpisany do księgi wieczystej otrzymuje zawiadomienie o dokonaniu wpisu. Po drugie, wpis staje się prawomocny po upływie terminu do złożenia środka zaskarżenia (skargi na orzeczenie referendarza sądowego albo apelacji). Po trzecie, ewentualne zaskarżenie wpisu nie powoduje jego wykreślenia, które może nastąpić dopiero po wydaniu orzeczenia drugiej instancji. Po dokonaniu wpisu i zawiadomieniu domaganie się przez Bank jeszcze odrębnego potwierdzenia, że wpis jest prawomocny, stanowi dodatkowe, nieuzasadnione obciążenie kredytobiorcy. Bank może samodzielnie taką informację w każdym czasie uzyskać. Niezależnie od tego postanowienie umowy przewidujące pobieranie składki na ubezpieczenie kredytu po wpisaniu hipoteki należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszające interes kredytobiorcy.

Jak wynika z treści elektronicznej księgi wieczystej nr (...), wpis hipoteki umownej kaucyjnej w kwocie 100 190, 20 CHF na rzecz (...) Banku S.A. we W. został dokonany dnia 13.11.2008 r. na skutek wniosku złożonego dnia 15.07.2008 r.

Powódka uiszczyła niezasadne dwie wpłaty po 83 zł w grudniu 2008 r. oraz w styczniu 2009 r.

Nietrafny był zarzut pozwanego dotyczący braku po jego stronie legitymacji biernej. Pozwany nie wykazał, aby powódka zawarła umowę tego ubezpieczenia samodzielnie, poza Banku. Przeciwnie, z materiału dowodowego wynika, że składka była pobierana przez Bank w ramach comiesięcznej spłaty kredytu, nie zaś opłacana bezpośrednio na rzecz ubezpieczyciela.

Powódka może zatem domagać się od pozwanego zwrotu 10 422, 22 zł (10 256, 22 zł + 166 zł) oraz 190, 75 CHF. Odsetki ustawowe od tej należności głównej mogą być naliczane od dnia 09.06.2017 r. czyli po 14 dniach od doręczenia pisma z dnia 18.05.2018 r. zawierającego wezwanie do zapłaty.

Dalej idące powództwo podlegało oddaleniu.

Wobec częściowego uwzględnienia żądania pozwu, o kosztach procesu należało orzec zgodnie z wyrażoną w art. 100 kpc zasadą ich stosunkowego rozdzielenia.

Powódka uzyskała zaspokojenie roszczenia co do 11 129, 37 zł (10 422, 22 zł + 707, 15 zł, tj. 190, 75 CHF x 3,7072 zł – kurs z dnia wniesienia pozwu), czyli co do 5, 56 % wartości przedmiotu sporu (wynoszącej 200 000 zł). Koszty procesu po stronie powódki objęły: opłatę od pozwu – 1 000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawę opłat za czynności radców prawnych – 5 400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 6 417 zł, z czego 5, 56 % wynosi 356, 79 zł. Koszty procesu po stronie pozwanego objęły wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na tej samej podstawie prawnej oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 5 417 zł, z czego 94, 44 % wynosi 5 115, 81 zł. Różnica między wskazanymi kwotami wynosi 4 759, 02 zł na korzyść pozwanego.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.